

Tekst: Handelingen 2: 1-13

Lieve mensen, gemeenschappen in eenheid van Christus,

Pinksteren is het feest van het krijgen. Niet van het nemen of het willen, maar krijgen. Het krijgen van de heilige geest.

De kleine Jezuskudde in Handelingen 2 zit in een huiskamer bij elkaar, alles wat hen dierbaar was en vertrouwen gaf, het was hen ontnomen. En nu begint het als uit het niets windkracht 9 te binnenwaaien. Net als de stormwind van gistermiddag en van 's nachts een paar dagen terug, en die geest bezet of vult de hele ruimte.

Dat heb je soms ook met stemmingen. Wij mensen zijn stemmingsgevoelige wezens, er kan ineens een stemming binnenwaaien die ons bezet, en sommige mensen zijn heel wel in staat om met die stemmingen de hele ruimte te bezetten.

In het Pinksterevangelie van Handelingen 2 spreekt Lucas van vervullen. Het gaat hier niet

om een stemming, maar om Gods geest. *Een geweldig gedreven ademen vult het hele huis, en die daar bijeen zijn.* En niet zo'n beetje ook.

Ze zitten eendrachtig bijeen, net als wij. Alleen zijn zij een onderdrukte en in onveiligheid verkerende minderheid onder de Joden in het Romeinse rijk. Ze kennen niet de vrijheid die wij kennen. Er is angst en tegelijk eensgezind samenzijn. En dan breek niet de hel los, maar de hemel.¹ Ja vanuit de hemel kan het ook stormen. De mensen krijgen geen tijd om zelf iets te ondernemen, hier grijpt de hemel de regie. Plotseling. Een geweldige kracht komt vrij, die buiten de menselijke controle om zich van hen meester maakt. Ze krijgen geen tijd om uit angst of schrik de ramen van hun harten te sluiten. Innerlijk als door de bliksem getroffen zet het vuur zich als tongen op ieder van hen. Ja, de geest raakt mensen persoonlijk. En ieder van hen is geraakt door het vuur van deze geestes-adem. Die geestes-adem die hen vervult, het heilige, toont

¹ De geest komt dus niet uit de lucht vallen, maar de hemel. De lucht is hierboven, de hemel... is de werkelijkheid van God die geest is en ons via Jezus - het vlees geworden Woord – met die heiligende geest aanraakt.

zich als tongen van vuur. Dat is een beeld van het woord van God dat hen inspireert en bezielt.

Pinksteren is het feest van de geest-krijgen. Dit feest van de geest vieren we een keer per jaar, maar het hele jaar is de Geest in de weer tussen mensen, blust ze branden, breekt ze gesprekken open en steekt ze gemeenschappen een hart onder riem. En dat is hard nodig ook, want er gebeuren niet weinig hartverscheurende dingen, in het groot en klein.

De dichter Willem Jan Otten zei gisteren in Trouw 'Het is nooit niet Pinksteren in de wereld.' Hij vertelde dat hijzelf ooit aangeraakt werd door de geest toen hij in Spanje was. Hij gaat een kerk in Madrid binnen en ziet het volgende: Een Spanjaard knielt, maakt een kruis en prevelt een gebed. Otten vertelt: "Daarna stond hij op en liep weg. Ik zou hem nooit meer zien, maar ik wist zeker, wat hij deed wil ik ook kunnen. [...] Op z'n pinksterens zou je kunnen zeggen dat in Spanje de Geest voor het eerst vaardig werd over mij." Met Pinksteren vieren we het vaardig worden van de geest over ons. Net als Otten, net als ooit bij de

leerlingen. Mij schiet te binnen dat de Joodse vrouw Etty Hillesum ook in haar in de Tweede wereldoorlog geschreven dagboeken vertelt dat ze zichzelf knielend aantrof in de badkamer, opeens. Een kracht die sterker was dan haar gezond verstand dwong haar door de knieën, ‘het meisjes dat niet knielen kon’ en het toch leerde, en zo biddende de geest van God vaardig in haar leven zag worden. Dat de hemel je doet bidden of knielen dat komt dicht in de buurt van wat Lucas over de apostelen schrijft.

Er was onder hen tot voor kort nog leegte, gemis en twijfel over Jezus in de jonge Jezusbeweging. Nu de hemel zelf zich ermee gaat bemoeien, staat er: *Zij worden allen vervuld van heilige geestesadem.* Voor dat woord voor vervullen staat er een grappig Grieks woord, *pimplemi*. In het Nederlands kun je dat het beste vertalen met pimpelen, zich vullen, vol gieten met... drank. Het staat in de verleden tijd, maar in een vorm die als kenmerk heeft dat ze doorwerkt, precies wat dit pimpelen doet. Alleen tapt de Heilige Geest uit een ander vaatje. Iemand die drank drinkt en

iemand die vervuld raakt van de Heilige geest, beide raken dronken, alleen de uitwerking en doorwerking zijn van tegengestelde aard. Het vervult raken van drank brengt je door de alcohol in een staat van een roes, die het contact met de volwassen werkelijkheid kwijt raakt. Het pimpelen van de heilige geest schept dankzij het woord van God, waarvan zij het destillaat is, juist verbinding. Kun je bij een teveel aan alcohol elkaar niet meer verstaan, mondt die uit in een Babylonische spraakverwarring, bij de heilige geest verdiept het elkaar verstaan en met elkaar begaan zijn zich juist.

Pimpelen. Het betekent in het Nieuwe Testament 'dat wat een eredienst in ons teweegbrengt' en 'wat vervult doet zijn van heilige geestes-adem'...

Hoe weet je dat het de Heilige Geest is die je heb gekregen, dat je daarnaar handelt en wandelt? De Heilige geest is de Geest die verbindt. Het heilige van de Geest staat voor een kwaliteitsgarantie van die verbinding. Paulus somt de zeven kwaliteitskenmerken van de Geest op. Hij noemt het vruchten: liefde, vreugde, vrede, geduld,

vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtheid en ingetogenheid.

De Heilige geest moet soms ook doorbreken en verbreken. Soms is frisse ruimte nodig. Durf. Ze verbreekt de verbanden die mensen kwaad doen, die mensen stuk maken, afbreken en vervuilen. Sommige verbinding leidt ertoe, dat je elkaar bijt of aanvreet, zoals Paulus schrijft. 'Kijk dan maar uit dat jullie niet door elkaar wordt vernietigd.' Ja, verbinding kan je ook vernietigen of verbranden. Niet ieder vuur is heilig vuur. Paulus maakt onderscheid tussen verbinding van het vlees en verbinding van de Geest. De eerste vernietigt en de tweede verbindt, verbreedert en verzustert. Dat we leven uit de Geest blijkt vervolgens uit de mate waarin haar vruchten in ons leven bloeien of niet. Dat de geest vaardig over ons wordt en in welke mate, blijkt uit hoezeer het vruchtvlees van vriendelijkheid, zachtheid en liefde in ons doordringen.

Pinksteren, het feest van het krijgen van de heilige Geest. Heilig betekent anders, apart gezet en ook helend. Die geest krijgen heeft met de

vervulling van ons verlangen te maken. Wij leven in een tijd waarin we zelf onze verlangens in vervulling moeten brengen. Mensen hebben bucketlijstjes vol dingen die ze nog verlangen. Cruise dit, boek dat, project zus en droom zo ... En we leven in een wereld vol aanbieders van al die verlanglijstjes. Achter die aanbieders zitten niet zelden grote bedrijven die ons verlangen steeds meer sturen en beïnvloeden, zonder dat we dat nog weten of doorhebben. En aan het einde staan we met lege handen, en verzuchten we, is dit alles? Dat is geconsumeerd verlangen. En het woord weet precies wat er met het verlangen gebeurt, consumeren betekent verbruiken, opmaken, verteren, vergaan, verdwijnen. De heilige geest verteert ons leven niet, maar verheft het, maakt van ons edele mensen die leven uit de geest met haar zeven vruchten.

Laten we het nog eens uit een andere hoek bekijken, die vraag naar de heilige geest. Onze gids daarbij is het kwetsbare, eigenlijk een van de meest kwetsbaar makende ervaringen in een mensenleven. Ik denk aan dementie. Ik las de afgelopen week een boekje van de

dementiedominee, Tim van Iersel. *God vergeten* heet het. *Gedachten over dementie en geloof...* En in dat boekje waait de heilige Geest binnen op plaatsen en momenten, waar je het zelf niet meer weet en gelooft. Dementie tast het brein aan, er zit een boktor in het brein. Met als gevolg

Ontbinding van relaties, herinnering, spraak, bewegen en uiteindelijk van mens-zijn... Juist daar ontdekken we de kracht van de geest van het heilige en de gemeenschap waarin zij waait, leert van Iersel. Daar worden we leerling van de heilige geest. Als je bij mensen komt die iedere sturing over hun eigen geest verliezen en steeds afhankelijker en kwetsbaarder worden, dringt het appel uit de hemel onze leefwereld binnen. Niet alleen de demente wordt kwetsbaar, maar ook wij om hem of haar heen. Al onze vanzelfsprekendheden ontvallen ook ons. Van Iersel beschrijft hoe contact met de demente hem dwingt om uit zijn hoofd te gaan en in zijn hart af te dalen, hoe zich in hem dan een veld opent van liefde en van verdichting van aandacht..

“Daarvoor ben ik dankbaar, dat ik dat mag

ontvangen,” schrijft van Iersel. Pinksteren is het feest van het ontvangen.

In Handelingen blijkt een nieuwe ontvankelijk van de heilige geest de kop op te steken, die mensen aanraakt en opent naar elkaar, geen enkelen alleen, maar volken in conflict met elkaar. Ze verstaan elkaar in plaats van dat ze elkaar naar het leven staan. Laten we bidden en hopen dat die geest ons land, Europa, het Midden-Oosten en de grootmachten raakt en verbindt om dit samen het feest van het krijgen van de geest, van de toekomst te laten zijn, voor de mensheid, voor de wereld, voor alle leven.

Daarom tot slot, gemeente een gebed uit de 11^e eeuw. Het is een van de weinige gebeden die aan de Heilige Geest gericht is...

Heilige Geest,

Reinig wat vuil is,

Besproei wat verdord is,

Genees wat gewond is.

*Maak soepel wat verstard is,
Verwarm wat verkild is.*

Amen